

Poslovni broj: [REDACTED]

REPUBLIKA HRVATSKA

OPĆINSKI SUD U GOSPIĆU

Gospić, Trg A. Stepinca 3

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Općinski sud u Gospiću po sucu Veljku Čađenoviću, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužiteljice [REDACTED] iz Zagreba [REDACTED] (ranije [REDACTED], OIB [REDACTED] zastupana po punomoćnici Nadi Magdić, odvjetnici iz Ogulina, B. Frankopana 8, protiv tuženika Privredne banke Zagreb d.d. Zagreb, Radnička cesta 50, OIB 02535697732, zastupane po Odvjetničkom društvu Leko i partneri, Zagreb, Domagojeva 18, radi isplate, nakon zaključene glavne i javne rasprave održane dana 19. svibnja 2015. godine, u prisutnosti punomoćnice tužiteljice i zamjenskog punomoćnika tuženika, uz objavu dana 25. svibnja 2015. godine,

presudio je

I. Usvaja se tužbeni zahtjev tužiteljice koji glasi:

„Naleže se tuženiku Privrednoj banci Zagreb d.d. Zagreb, Radnička cesta 50,

[REDACTED] da tužiteljici [REDACTED] iz Zagreba, [REDACTED] isplati ukupan novčani iznos od 11.445,67 CHF, u kunsjoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju HNB na dan isplate, sa zakonskom zateznom kamatom po stopi određenoj uvećanjem eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećano za pet postotnih poena tekućom i to:

- na iznos od 111,16 CHF od dana 31. kolovoza 2007. godine do isplate,
- na iznos od 111,14 CHF od dana 30. rujna 2007. godine do isplate,
- na iznos od 111,12 CHF od dana 31. listopada 2007. godine do isplate,
- na iznos od 111,11 CHF od dana 30. studenog 2007. godine do isplate,
- na iznos od 111,08 CHF od dana 31. prosinca 2007. godine do isplate,
- na iznos od 111,06 CHF od dana 31. siječnja 2007. godine do isplate,
- na iznos od 198,17 CHF od dana 29. veljače 2008. godine do isplate,
- na iznos od 198,14 CHF od dana 31. ožujka 2008. godine do isplate,
- na iznos od 198,12 CHF od dana 30. travnja 2008. godine do isplate,
- na iznos od 198,10 CHF od dana 31. svibnja 2008. godine do isplate,
- na iznos od 198,07 CHF od dana 30. lipnja 2008. godine do isplate,
- na iznos od 198,04 CHF od dana 31. srpnja 2008. godine do isplate,
- na iznos od 198,02 CHF od dana 31. kolovoza 2008. godine do isplate,

- na iznos od 197,99 CHF od dana 30. rujna 2008. godine do isplate,
- na iznos od 197,96 CHF od dana 31. listopada 2008. godine do isplate,
- na iznos od 197,92 CHF od dana 30. studenog 2008. godine do isplate,
- na iznos od 197,89 CHF od dana 31. prosinca 2008. godine do isplate,
- na iznos od 197,86 CHF od dana 31. siječnja 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,82 CHF od dana 28. veljače 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,79 CHF od dana 31. ožujka 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,74 CHF od dana 30. travnja 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,70 CHF od dana 31. svibnja 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,67 CHF od dana 30. lipnja 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,62 CHF od dana 31. srpnja 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,58 CHF od dana 31. kolovoza 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,53 CHF od dana 30. rujna 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,49 CHF od dana 31. listopada 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,44 CHF od dana 30. studenog 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,39 CHF od dana 31. prosinca 2009. godine do isplate,
- na iznos od 197,35 CHF od dana 31. siječnja 2010. godine do isplate,
- na iznos od 197,29 CHF od dana 28. veljače 2010. godine do isplate,
- na iznos od 197,24 CHF od dana 31. ožujka 2010. godine do isplate,
- na iznos od 197,18 CHF od dana 30. travnja 2010. godine do isplate,
- na iznos od 197,12 CHF od dana 31. svibnja 2010. godine do isplate,
- na iznos od 197,07 CHF od dana 30. lipnja 2010. godine do isplate,
- na iznos od 197,01 CHF od dana 31. srpnja 2010. godine do isplate,
- na iznos od 196,95 CHF od dana 31. kolovoza 2010. godine do isplate,
- na iznos od 196,89 CHF od dana 30. rujna 2010. godine do isplate,
- na iznos od 196,82 CHF od dana 31. listopada 2010. godine do isplate,
- na iznos od 157,65 CHF od dana 30. studenog 2010. godine do isplate,
- na iznos od 157,60 CHF od dana 31. prosinca 2010. godine do isplate,
- na iznos od 157,54 CHF od dana 31. siječnja 2011. godine do isplate,
- na iznos od 157,47 CHF od dana 28. veljače 2011. godine do isplate,

- na iznos od 157,40 CHF od dana 31. ožujka 2011. godine do isplate,
- na iznos od 157,33 CHF od dana 30. travnja 2011. godine do isplate,
- na iznos od 129,56 CHF od dana 31. svibnja 2011. godine do isplate,
- na iznos od 129,50 CHF od dana 30. lipnja 2011. godine do isplate,
- na iznos od 129,44 CHF od dana 31. srpnja 2011. godine do isplate,
- na iznos od 101,79 CHF od dana 31. kolovoza 2011. godine do isplate,
- na iznos od 101,74 CHF od dana 30. rujna 2011. godine do isplate,
- na iznos od 101,68 CHF od dana 31. listopada 2011. godine do isplate,
- na iznos od 101,62 CHF od dana 30. studenog 2011. godine do isplate,
- na iznos od 101,55 CHF od dana 31. prosinca 2011. godine do isplate,
- na iznos od 101,49 CHF od dana 31. siječnja 2012. godine do isplate,
- na iznos od 101,42 CHF od dana 29. veljače 2012. godine do isplate,
- na iznos od 101,36 CHF od dana 31. ožujka 2012. godine do isplate,
- na iznos od 101,29 CHF od dana 30. travnja 2012. godine do isplate,
- na iznos od 101,23 CHF od dana 31. svibnja 2012. godine do isplate,
- na iznos od 101,16 CHF od dana 30. lipnja 2012. godine do isplate,
- na iznos od 101,09 CHF od dana 31. srpnja 2012. godine do isplate,
- na iznos od 101,02 CHF od dana 31. kolovoza 2012. godine do isplate,
- na iznos od 100,95 CHF od dana 30. rujna 2012. godine do isplate,
- na iznos od 100,88 CHF od dana 31. listopada 2012. godine do isplate,
- na iznos od 100,80 CHF od dana 30. studenog 2012. godine do isplate,
- na iznos od 100,73 CHF od dana 31. prosinca 2012. godine do isplate,
- na iznos od 100,66 CHF od dana 31. siječnja 2013. godine do isplate,
- na iznos od 100,58 CHF od dana 28. veljače 2013. godine do isplate,
- na iznos od 100,51 CHF od dana 31. ožujka 2013. godine do isplate,
- na iznos od 100,43 CHF od dana 30. travnja 2013. godine do isplate,
- na iznos od 100,35 CHF od dana 31. svibnja 2013. godine do isplate,
- na iznos od 100,28 CHF od dana 30. lipnja 2013. godine do isplate,
- na iznos od 100,20 CHF od dana 31. srpnja 2013. godine do isplate,
- na iznos od 100,11 CHF od dana 31. kolovoza 2013. godine do isplate,

- na iznos od 100,03 CHF od dana 30. rujna 2013. godine do isplate,
- na iznos od 99,94 CHF od dana 31. listopada 2013. godine do isplate,
- na iznos od 99,87 CHF od dana 30. studenog 2013. godine do isplate,
- na iznos od 99,78 CHF od dana 31. prosinca 2013. godine do isplate,

sve u roku od 15 dana.

II. Nalaže se tuženiku da tužiteljici naknadi trošak ovog parničnog postupka u iznosu od 6.494,00 kuna, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

Tužiteljica u tužbi navodi kako je s tuženikom sklopila ugovor o kreditu dana 21. prosinca 2006. godine na iznos od 141.600,00 CHF s rokom otplate 360 mjeseci. Čl. 4. Ugovora da je ugovoreno plaćanje kamate na kredit po godišnjoj kamatnoj stopi, a koja je na dan sklapanja ugovora iznosila 4,3 % godišnje, i koja kamata je promjenjiva sukladno odluci tuženika o kreditiranju građana. Tužiteljica navodi kako je presudom Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br. P-1401/12 od 4. srpnja 2013. godine, a koja je potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda u Zagrebu od 13. lipnja 2014. godine posl.br. Pž-7129/13, u dijelu vezanog za ugovaranje kamatne stope utvrđeno da je tuženik povrijedio kolektivne interese i pravo potrošača koristeći u ugovorima o kreditima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe, na način što je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze u ugovorima o kreditima promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tuženika i njegovim internim aktima, a prilikom sklapanja ugovora tužitelji kao korisnici kredita nisu s tuženikom pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktno parametre i metode izračuna tih parametara, što je zbog neravnoteže o pravima i obvezama ugovornih strana imalo za posljedicu jednostrano povećanje kamatne stope. Tužiteljica tvrdi kako je tuženik na temelju takve odredbe ugovora o kreditu obračunavao tužiteljici veće kamatne stope od ugovorene i to u iznosima koji su navedeni u izreci presude, i to za razdoblje od kolovoza 2007. godine do prosinca 2013. godine te da je tuženik na taj način povrijedio odredbu čl. 3. Zakona o obveznim odnosima, a koja se odnosi na ravnopravnost sudionika u obveznom odnosu te da je tuženik naplatio tužiteljici više stope zateznih kamata od ugovorene redovne kamate. Tužiteljica stoga predlaže da se odluči kao u izreci presude pozivajući se na čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima.

Tuženik u odgovoru na tužbu navodi kako nije točna tvrdnja tužitelja da je tuženik tužiteljici obračunavao veće kamatne stope na temelju ništetne odredbe ugovora o kreditu. Tuženik smatra kako iz dokumentacije koja prileži tužbi nije moguće zaključiti na koji način je tužitelj izračunao iznos od 11.445, 67 CHF. Navodi se kako je odredbom točke 4. st. 1. ugovora o kreditu ugovoreno kako se tužitelj na kredit u otplati obvezuje tuženiku platiti kamatu po godišnjoj kamatnoj stopi koja je promjenjiva sukladno odluci tuženika o kreditiranju građana. U skladu s tim da je tužitelj sklapanjem predmetnog ugovora pristao na promjenjivu kamatnu stopu. Navodi se kako je u istoj točki Ugovora ugovoreno kako visinu kamatne stope tuženik može promijeniti i sukladno broju grupa proizvoda i urednosti poslovanja korisnika kredita, i to na dan 1. siječnja koja se primjenjuje na razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja tekuće godine, i na dan 1. srpnja koja se primjenjuje za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca tekuće godine. Tuženik da je tužitelju uredno pisanim putem obavještavao o promjenama kamatne stope te je tužitelju dostavljao i izmijenjeni anuitetni plan otplate koji je sukladno odredbi točki 4. točka 2. ugovora sadržavao izmijenjene anuitete u kojima je bila sadržana i promijenjena kamatna stopa. Tuženik navodi kako niti do donošenja zakona o izmjenama i dopuna zakona o potrošačkom kreditiranju nije mijenjao kamatnu stopu proizvoljno i netransparentno, nego da su se sve promjene odvijale sukladno jasnim kriterijima, te je o svakoj promjeni kamatne stope bila obaviještena i druga ugovorna strana, a sve sukladno tada važećim propisima. Vezano za odluku Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske tuženik navodi kako konkretnom presudom sud nije utvrdio da je ništetna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi, nego da je nepoštene odredba o pravu samo jedne ugovorne strane da svojom odlukom mijenja kamatnu stopu, čime bi po stavu istog suda bili povrijeđeni kolektivni interesi. Navodi se kako

spornom presudom nije povrijeđen konkretna individualni interes, da to ovisi o svakom pojedinačnom slučaju. Tuženik navodi kako je u vrijeme zaključenja i važenja predmetnih ugovora o kreditu na snazi bio Zakon o zaštiti potrošača iz 2003. godine, u kojem je čl. 59. propisan obvezan sadržaj ugovora o potrošačkom zajmu, a koji treba obuhvaćati i odredbu o godišnjoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojim se ona može promijeniti. Zakonom o bankama iz 2007. godine propisano je obveza banaka učiniti dostupnim sve bitne uvjete ugovora iz kojih su jasno vidljiva prava i obveze ugovornih stranaka. Čl. 173. istog Zakona propisana je obveza banaka učiniti dostupnim informacije o uvjetima pružanja usluga potrošačima, a bankama je ostavljena i mogućnost drugačijeg obavješćavanja potrošača o svim relevantnim informacijama. Tuženik smatra da iz sveg navedeno proizlazi kako niti jednim zakonskim propisom važećim u sporno vrijeme nisu bili propisani parametri promjenjivosti kamatnih stopa. Tuženik navodi kako je potrošače informirao o promjeni kamatne stope 15 dana prije primjene izmijenjene stope, te da im je uz obavijest dostavljao i izmijenjeni otplatni plan. Tuženik smatra da je u svojim općim uvjetima poslovanja u cijelosti ispunio svoje obveze koju su mu nametnuli zakoni koji su bili na snazi u vrijeme sastavljanja pojedinih općih uvjeta. Tuženik ukazuje i na odredbu čl. 7.2. Ugovora iz kojeg proizlazi da korisnik kredita pristaje da banka poviši ili snizi iznos anuiteta, te se obvezuje plaćati tako izmijenjene iznose anuiteta. Tuženik smatra kako nije imao zakonskih obveza glede izmjena ili usklađivanja uredba o kamatnoj stopi u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti. Tuženik da mijenjao kamatnu stopu u potpunosti samostalno i bez adekvatnih kriterija, a objektivni kriteriji koji određuju cijenu kredita da su troškovi izvora sredstava na domaćem i međunarodnom tržištu, regulatorni troškovi HNB, kreditni rizik zemlje te marža koja uključuje troškove banke i kreditni rizik klijenta. Tuženik da je kamatnu stopu mijenjao pet puta te da se je na kredit primjenjivala kamata: od datuma početka korištenja kredita do 30. lipnja 2007. godine - 4,30 %; od 01. srpnja 2007. godine do 31. srpnja 2007. godine - 4,25 %, od 01. kolovoza 2007. godine do 31. siječnja 2008. godine - 5,25 %; od 01. veljače 2008. godine do 31. listopada 2010. godine - 6,00 %; od 01. studenog 2010. godine do 30. travnja 2011. godine - 5,65 %; od 01. svibnja 2011. do 31. srpnja 2011. godine - 5,40 %; od 01. kolovoza 2011. godine do 31. prosinca 2013. godine - 5,15 %. Ugovorna odredba koja se tiče promjene kamatne stope da nije uzrokovala neravnotežu u pravima i obvezama iz razloga što ta odredba nije niti davala ovlaštenje na promjenu kamatne stope bez ikakvih uvjeta. Navodi kako ugovorna odredba kojom se banka odnosno tuženik ovlašćuje da mijenja kamatnu stopu nije sama po sebi nepoštena. Tuženik ističe prigovor zastare koje tužiteljica potražuje za anuitete dospjele do 21. siječnja 2012. godine, a s obzirom da tražbina kamate zastarijeva za 3 godine od dana dospeljeća svakog pojedinog davanja, a sukladno čl. 226. Zakona o obveznim odnosima. Radi sveg navedenog tuženik predlaže odbiti tužbeni zahtjev uz naknadu pamičnog troška.

Punomoćnica tužiteljice u očitovanju na tuženikov odgovor na tužbu da je pravomoćnom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu utvrđena ništetnost odredbe iz ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi te da je isto potvrđeno i odlukom Vrhovnog suda u postupku revizije. Tuženikov prigovor netransparentnosti izračuna potraživanja smatra neosnovanim, jer tuženik raspolaže dokumentacijom, a koju je dokumentaciju tužiteljica u jednom dijelu imala kao korisnik kredita, a u drugom dijelu zatražila od tuženika kako bi ovlašteni sudski vještak izračunao visinu njezinog potraživanja. Glede ugovorne odredbe kojom se tužiteljica obvezuje platiti tuženiku kamatu po godišnjoj stopi koja je promjenjiva sukladno odluci tuženika o kreditiranju građana i tumačenje ove odredbe od strane tuženika na ovaj način da je tužiteljica sklapanjem predmetnog ugovora pristala na promjenjivu kamatnu stopu, ističe da prije sklapanja ugovora, kao i u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu tuženik nije ni na koji način dao do znanja kako će se ugovorena kamata mijenjati.

Utvrđujući osnovanost tužbenog zahtjeva sud je izvršio uvid u slijedeću dokumentaciju: ugovor o kreditu sklopljen između PBZ d.d. i [REDACTED] (list 8-14 spisa), vještački nalaz (list 15-18 spisa), te je proveo dokaz saslušanjem svjedoka [REDACTED]

Uvidom u Ugovor o kreditu od 21. prosinca 2006. godine, vidljivo je da je isti sklopljen između PBZ d.d. i [REDACTED] kao korisnice kredita. Istim ugovorom se Banka obvezuje isplatiti korisnici kredita iznos od 141.600,00 CHF po srednjem tečaju tečajne liste Banke važeće na dan korištenja kredita.

Uvidom u priloženi vještački nalaz stalnog sudskog vještaka za računovodstvenu i financijsku struku [REDAKTIRANO], u istom je izvršen izračun razlike između odnosa redovnih kamata obračunatih po Osnovnom ugovoru o kreditu, i iznosa redovnih kamata obračunatih prema naknadnim Odlukama banke o promjeni kamatnih stopa i to za razdoblje od 31. kolovoza 2007. godine do 31. prosinca 2013. godine. Proizlazi da razlika između istih iznosi 11.445,67 CHF.

Svjedok [REDAKTIRANO] suprug tužiteljice, u svojem iskazu naveo je kako su se su on i supruga 2006. godine obratili Privrednoj banci Zagreb d.d., radi podizanja kredita, i to u Poslovnici iste banke u Otočcu. U banci da su se nudili krediti u eurima, ali uz obaveznog jamca, kao i kredit u švicarskim francima, koji se tada nudio bez jamaca, te je taj kredit i ponuđen kao akcijski, ali uz fiduciju na nekretninu. Za kamatnu stopu rečeno je da je akcijska. Ugovor o kreditu sklopljen je početkom 2007. godine, na rok otplate od 30 godina, na iznos od 141.600,00 CHF. Svjedok navodi i kako je banka uredno slala obavijesti o promjeni kamatne stope. U vrijeme kada mu je referent u poslovnici PBZ d.d. rekao da je kamatna stopa promjenjiva, tada da nije znao točno što to znači. Referentu nisu postavljali pitanje vezano za promjenu kamatne stope. Prilikom solemnizacije ugovora o kreditu kod javnog bilježnika, isti ugovor da im nije pročitao već su ga sami čitali. Godinu dana od sklapanja ugovora o kreditu raspitivali su se o zatvaranju istog kredita, na što im je od strane službenika PBZ rečeno da bi u tom slučaju trebali vratiti veći iznos od onog koji im je temeljem ugovora isplaćen te su odustali od raskida ugovora. Upitan da li su on i supruga pročitali ugovor odnosno jesu li upozoreni na eventualne rizike iz čl. 13. t. 9. ugovora o kreditu navodi da su od strane službenika banke upoznati samo o tome da će kamatna stopa biti promjenjiva, ali o samim rizicima i načinu promjene kamatne stope i o načinu kamatne stope nisu upoznati. Upitan da li su od strane banke dobivali kakve ponude za olakšanje otplate kredita, navodi da je moguće da je takvo nešto i stiglo na adresu njegove supruge. Poznato mu je da je tuženik 2007. godine nudio svojim korisnicima konverziju kredita iz CHF u EUR-e, ali da takvu ponudu ne bi prihvatili iz razloga što ista nije bila ponuđena po početnim uvjetima.

Među strankama nije sporno da je ugovorena kamatna stopa promjenjiva, sukladno odluci Banke. Tako se u čl. 4.1. točke Ugovora o kreditu navodi se kako se korisnik kredita obvezuje platiti Banci kamatu po godišnjoj kamatnoj stopi promjenjivoj sukladno odluci Banke o kreditiranju građana i Ugovoru o poslovnoj suradnji iz točke 1. tog ugovora, a koja kamatna stopa iznosi 4,30 % godišnje. U točki 4.2. Ugovora navodi se kako visinu kamatne stope banka može promijeniti i sukladno broju grupa proizvoda te urednosti poslovanja korisnika kredita i to na dan 01. siječnja do 30. lipnja tekuće godine i na dan 01. srpnja, a koja se primjenjuje od 01. srpnja do 31. prosinca tekuće godine. Također, nesporno je i da je u čl. 7. Ugovora navedeno kako korisnik kredita pristaje da banka povisi ili snizi iznos anuiteta u slučaju promjene kamatne stope te da se obvezuje plaćati tako izmijenjene anuitete.

Nije sporno niti to da je tuženik redovito obavještavao tužiteljicu o promjeni kamatne stope nakon sklapanja ugovora.

Sporno je u ovom predmetu da li su ugovorne odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi u predmetnom Ugovoru o kreditu bile razumljive tužiteljici. Ukoliko iste nisu bile rezumljive, to bi dovelo do ništetnosti iste odredbe. Sporno je da li u tom slučaju tužiteljici pripada utuženi iznos na ime razlike u obračunatim anuitetima, do koje razlike je došlo upravo radi primjene takve odredbe Ugovora.

Vezano za pojam ugovorne kamate valja navesti kako je ugovorna kamata u ugovoru o kreditu naknada koju se korisnik kredita obvezuje platiti za korištenje iznosa novčanih sredstava odobrenih mu na određeno vremensko razdoblje od strane banke, uz njegovu obvezu vraćanja iskorištenog iznosa novca, a sve u vrijeme i na način kako je to ugovorom o kreditu i ugovoreno. U smislu odredbe čl. 269. st. 2. i čl. 272. Zakona o obveznim odnosima ("NN" br. 35/05, 41/08 – dalje: ZOO/05), ugovorna kamata kao takva mora biti određena, odnosno određiva.

Sukladno čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača iz 2003. godine, nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i

lako uočljive. Ista odredba identična je odredbi čl. 99. Zakona o zaštiti potrošača iz 2007. godine.

Vezano uz same odredbe o promjenjivim kamatama, bitno je istaknuti i kako je Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojem obrazloženju odluke povodom revizije na odluku Visokog trgovačkog suda u Zagrebu posl.br. PŽ-7129/13, posl. br. Revt 249/14-2 od 09. travnja 2015. godine (predmet koji se je vodio u slučaju "Franak", a u kojem je Udruga Potrošač-Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača tužila banke radi zaštite kolektivnih interesa), u dijelu u kojem se govori o ugovaranju kamatnih stopa, navodi kako terminologija koja se koristi u odlukama banaka, uključujući tu i dio koji se odnosi na promjenljivu kamatnu stopu i način njezinog obračuna, je "visoko stručna" i kao takva je razumljiva isključivo onim osobama koje imaju ekonomsku naobrazbu te koje se bave bankarskim poslovanjem. Za prosječnog potrošača ovakva terminologija da je apsolutno nerazumljiva. Nadalje, u obrazloženju odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske navodi se: "To pak znači da unatoč tome što odluke tuženih banaka koje su uređivale pitanje promjenljive kamatne stope, uključujući i razloge koji utječu na njezinu promjenu tijekom trajanja kreditnog razdoblja (odluke su potrošačima bile dostupne u poslovnicama tuženih banaka), im nisu mogle biti razumljive. Pri tome treba reći i to da razlozi za promjenljivost kamatne stop, a kako su prikazani u odlukama tuženih banaka, doista se ne mogu smatrati načelnim i objektivnim kriterijima koji bi trebali omogućiti potrošaču da provjeri opravdanosti razloga za promjenu kamatne stope tijekom razdoblja trajanja kredita."

Iz spomenutog obrazloženja proizlazi kako je unošenje neodređene formulacije glede promjenljive kamatne stope u ugovore o kreditu, na način kako su to radile banke, suprotno načelima obveznog prava, jer je time od samog početka tog ugovornog odnosa, korisnik kredita kao potrošač doveden u neravnopravni položaj u odnosu na banku kao trgovca, pošto je formulacija ugovornih odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi koja je postojala u ugovorima o kreditu bila takva da su na temelju nje tužiteljica jedino znala kolika je visina kamatne stope na dan sklapanja ugovora o kreditu, dok se nije moglo ocijeniti zašto, kako te u kojem smjeru će tijekom budućeg kreditnog razdoblja se kamatna stopa kretati.

Na temelju takvih ugovornih odredbi, osim precizno određene kamatne stope u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, buduća kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva, nije bila niti određena, a niti određiva. Sam svjedok je iskazao kako sadržaj takvih ugovornih odredbi nije bio razumljiv ni njemu niti njegovoj supruzi, tj. tužiteljici u vrijeme sklapanja ugovora.

Nadalje, sam svjedok u iskazu navodi kako prilikom pregovaranja neposredno pred sklapanje ugovora o kreditu, niti njemu ni tužiteljici od strane službenika banke nije na razumljiv način objašnjen postupak formiranja kamatne stope, a na temelju čega bi oni mogli spoznati učinke koji će za njih u budućnosti proizaći iz takvih ugovornih odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi. Tuženoj su dostavljani podaci od Banke vezano za mijenjanje kamatne stope, ali ista nije bila upoznata o parametrima koji dovode do tih promjena.

Stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske u gore citiranoj odluci jeste da banke kao visoko specijalizirane novčarske ustanove, čiji predmet poslovanja je novac kojeg plasiraju potrošačima u vidu raznih novčarskih "proizvoda", bile su dužne maksimalno odgovorno pristupiti svakom pojedinom potrošaču i pomoći mu da u okviru zakonom dopuštenih mogućnosti se koristi njihovim uslugama, ali nikada na njegovu štetu. Znanje i iskustvo banaka u kreditnom poslovanju u odnosu na znanje o poslovima prosječnog potrošača je superiorno. Vrhovni sud Republike Hrvatske smatra da upravo zato su banke bile dužne svakog potrošača ozbiljno informirati o smislu i sadržaju odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi i skrenuti mu pozornost na parametre o kojima ovisi kamatna stopa u budućem razdoblju trajanja kredita, a što one međutim nisu na valjani način činile u spornom razdoblju, zadovoljivši se nedorečenim i nerazumljivim formulacijama o promjenljivoj kamatnoj stopi iz unaprijed formuliranog standardnog ugovora, koja je kao takva potrošačima ostala potpuno nerazumljiva. Takvo nezakonito postupanje banke da su kasnije otklonile nakon što je odredbom čl. 11.a. Zakona o potrošačkom kreditiranju ("NN" br. 75/09 i 112/12) i formalno propisano što sve treba sadržavati ugovorna odredba ako je ugovorena promjenljiva kamatna stopa.

Naime, odredba čl. 11.a Zakona o potrošačkom kreditiranju ("NN" br. 75/09 i 112/12) navodi slijedeće: "Ako su ugovorene promjenjive kamatne stope, vjerovnik je dužan: pod a) definirati parametar koji prati u kontekstu donošenja odluke o korekciji promjenjive kamatne stope, a koji je jasan i poznat potrošačima i pod b) kvalitativno i kvantitativno razraditi uzročno-posljedične veze kretanja parametra iz točke "a" ovoga stavka i utjecaja tih kretanja na visinu promjenjive kamatne stope i pod c) odrediti u kojim se razdobljima razmatra donošenje odluke o korekciji visine kamatne stope (koje je bazno razdoblje te koja su referentna razdoblja). Promjenjiva kamatna stopa definira se kao zbroj ugovorenog parametra i fiksne marže banke koja ne smije rasti tijekom otplate kredita i koja se mora ugovoriti zajedno s parametrom. Ako vjerovnik nudi ugovaranje promjenjive kamatne stope, dužan je jasno i nedvojbeno predložiti potrošaču prije sklapanja ugovora o kreditu elemente iz stavka 1. ovoga članka, kao i upozoriti potrošača na sve rizike ove promjenjivosti te jasno i nedvojbeno ugovoriti u samome ugovoru o kreditu promjenjive elemente na temelju kojih se izračunava promjenjiva kamatna stopa."

Nadalje, čl. 11.a. st. 5 Zakona o potrošačkom kreditiranju ističe slijedeće:

"Za sve postojeće ugovore o kreditu sklopljene do stupanja na snagu ovoga Zakona, u kojima nisu definirani parametri i njihove uzročno posljedične veze, vjerovnik u skladu s ovim člankom, mora definirati parametar, i to jednu od sljedećih varijabli: – referentnu kamatnu stopu (EURIBOR, LIBOR) ili – NRS ili – prinos na Trezorske zapise Ministarstva financija ili – prosječnu kamatnu stopu na depozite građana u odnosnoj valuti te fiksni dio kamatne stope i razdoblja promjena kamatnih stopa....Vjerovnici su u roku od šest mjeseci nakon prestanka primjenjivanja zakonskog ograničenja visine kamatne stope dužni, ponuditi konverziju preostalog dijela neotplaćenog kredita u kunski ili kredit s valutnom klauzulom EUR. Ako dužnik ne pristane na konverziju u roku od mjesec dana od datuma ponude, nastavak otplate kredita vrši se prema ugovorenim uvjetima, pri čemu ne vrijedi ograničenje maksimalne kamatne stope iz članka 11.b ovoga Zakona u odnosnoj valuti, nego najpovoljnije ograničenje koje vrijedi za ostale valute sukladno članku 11.b stavku 1. ovoga Zakona. Troškovi ugovaranja u skladu s ovim stavkom i svi popratni troškovi u vezi s tim, ne smiju se zaračunati korisniku kredita."

Prilikom ocjene poštenosti ugovorne odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača, treba se osvrnuti i na odredbe koje se navode u Direktivi 93/13/EEZ, a čije područje primjene su i Direktive i ugovori o kreditu sa ugovorenom promjenljivom kamatnom stopom. Prema odredbi čl. 5. Direktive u slučaju ugovora u kojem se potrošaču sve ili određene odredbe nude u pisanom obliku, te odredbe uvijek moraju biti sročene jasno i razumljivo. Kao nepoštenne odredbe mogu se smatrati i odredbe čiji predmet ili svrha je davanje mogućnosti prodavatelju robe ili pružatelju usluga da jednostrano izmijeni ugovor bez valjanog razloga predviđenog ugovorom. Nadalje, navodi se kako pružatelj financijskih usluga pridržava pravo izmijenjene kamatne stope koju plaća potrošač ili se ona plaća njemu, ili iznosa ostalih pristojbi za financijske usluge, bez obavijesti u slučaju valjanog razloga, pod uvjetom da se od pružatelja usluga traži da o tome obavijesti drugu ugovornu stranku ili stranke u najkraćem mogućem vremenu i da su one tada slobodne odmah raskinuti ugovor.

Na temelju svega gore navedenog, a uvažavajući stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao relevantan i u ovom predmetu, sud smatra kako je nerazumljiva odredba vezana za promjenjivu kamatnu stopu u čl. 4. Ugovora o kreditu sklopljenim između PBZ d.d. i tužiteljice [REDACTED] [REDACTED] da je samim time ista odredba odnosno dio odredbe i nepošten, te da je sukladno tome u tom dijelu ugovor ništetan, a primjenom odredbe čl. 87. Zakona o zaštiti potrošača.

Nadalje, polazeći od toga da je dio koji se odnosi na ugovaranje promjenjive kamatne stope ništetan, jer je isti nerazumljiv, proizlazi kako tužiteljici pripada pravo da joj tuženik vrati ono što je na temelju takvog ugovora odnosno dijela ugovora u ovom slučaju primio, a što je sukladno odredbi čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima.

Iznos koji tužiteljica potražuje od tuženika jeste iznos koji predstavlja razliku između iznosa redovnih kamata obračunatih po osnovnom ugovoru o kreditu i iznosa redovnih kamata obračunatih prema naknadnim odlukama banke o promjeni kamatnih stopa. Uspoređujući

kamatne stope koje je vještak uzimao u obzir prilikom izračuna za spomenuto razdoblje, sud je utvrdio da su kamadne stope u nalazu vještaka identične onim stopama koje sam tuženik navodi u odgovoru na tužbu, i to u dijelu točke V. odgovora na tužbu (list 26 spisa), u kojem se opisuje dinamika promjene kamadne stope od strane tuženika. Izračun vještaka urađen je za razdoblje od srpnja 2007. godine do prosinca 2013. godine te je utvrđeno kako ukupna razlika iznosa redovnih kamata obračunatih po osnovnom ugovoru o kreditu i iznosa redovnih kamata obračunatih prema naknadnim odlukama banke o promjeni kamadnih stopa iznosi 11.445,67 CHF. Iako vještačenje po vještaku financijske struke nije provedeno po nalogu suda, već je isto urađeno prije podnošenja tužbe u ovom predmetu, sud ovakav izračun vještaka smatra relevantnim i vjerodostojnim, prvenstveno uzimajući u obzir da parametri se koristio vještak prilikom izračuna (dinamika promjene kamadne stope u navedenom razdoblju) odgovaraju podacima koji su dostavljeni od samog tuženika. Angažiranje vještaka za financijsko vještačenje u ovom predmetu, pored već provedenog vještačenja, bilo bi suvišno i predstavljalo bi samo nepotrebnii trošak.

Iz svih gore navedenih razloga, sud je prihvatio tužbeni zahtjev tužiteljice kojim se zahtijeva da joj tuženik na ime razlike isplati iznos od 11.445,67 CHF u kunskoj protuvrijednosti, te je primjenom odredbe čl. 1111. ZOO-a odlučeno kao u izreci presude.

Prigovor zastare potraživanja tuženika sud smatra neosnovanim. Naime, zastarijevanje počinje teći prvog dana nakon dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjene obveze. U konkretnom slučaju, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je pravomoćno odlučio u postupku o žalbi, između ostalog i o dijelu vezanom za nedopuštenost odredbi o promjenjivim kamadnim stopama svojom odlukom od 14. lipnja 2014. godine (što je potvrđeno povodom revizije i odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske), te se ima smatrati kako vjerovniku odnosno tužiteljici pravo na zahtjev za isplatu teče zapravo od tog datuma. U ovom predmetu ne može se primjenjivati odredba vezana za trogodišnji zastarni rok, navedena u čl. 226. ZOO-a, s obzirom da je potraživanje tužiteljice usmjereno na preplaćeni iznos kamata, a ne na povrat samih kamata. Ne radi se dakle o kamatama u smislu čl. 226. ZOO-a.

Temeljem čl. 154 st. 1 ZPP-a tužiteljici koja je u cijelosti uspjela u sporu pripadaju troškovi postupka za zastupanje po punomoćniku odvjetniku i to za sastav tužbe u iznosu od 1.250,00 kuna, za pristup na ročišta 16. travnja 2015. godine i 19. svibnja 2015. godine u iznosu od 1.250,00 kuna za svako ročište, uvećano za trošak vještaka u iznosu od 350,00 kuna kao i trošak pristojbe na tužbu i presudu svako u iznosu 1.197,00 kuna tako da ukupno dosuđeni troškovi iznose 6.494,00 kuna, te je odlučeno kao u točki II. izreke presude.

U Gospiću, dana 25. svibnja 2015. godine.

S U D A C:

Veljko Čađenović, v.r.

POUKA O PRAVNOM LJJKU: Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku 15 dana od dana objave iste. Žalba se podnosi pismeno, u tri primjerka, putem ovog suda na Županijski sud u Karlovcu.

DNA:

1. Za tužiteljicu punomoćnici, odvjetnica Nada Magdić, Ogulin, B. Frankopana 8.
2. Za tuženika zamjenski punomoćnik, odvjetnica Katica Kovačević, Gospić, E. Kvaternika 7.

Za točnost otpravka – ovlašteni službenik: